

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: **БӨА-2023/01/НА-СТА-ТЭЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Назгүл

Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazguld@ audit.gov.mn

Аудитор: Б.Үүрийнтуяа

Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@ audit.gov.mn

Аудитор: Ж.Назгүл

Утас: 99668909 Цахим хаяг: nazgulj@audit.gov.mn

Аудитор: Х.Еркебулан

Утас: 99999844 Цахим хаяг: erkebulankh@ audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	5
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	20
4. Аудитын тайлан	33
4.1 Ерөнхий зүйл.....	33
4.2 Материаллаг байдал.....	33
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	33
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	33
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	34
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	34
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	35
5.1 Төлбөрийн акт	
5.2 Албан шаардлага	
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	36

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
БОАЖГ	Байгаль орчих аялал жуулчлалын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ
ДАРГЫН ОРЛОГЧ Х.АРМАН ТАНАА

2023.04.20 № 345
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Боловсрол, соёл, эрүүл мэндийн болон бусад салбарын зарим байгууллагууд бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжсэнтэй холбоотой аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд ороогүй байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *(Signature)* М.ХУАНГАН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>20,802,689.8</u>	<u>15,022,174.6</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	8,608,744.7	6,717,073.4
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	5,307.4	4,697.0
31110	Төгрөг	982.4	4,697.0
31130	Нэмэлт санхүүжилт	4,325.0	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	8,603,437.3	6,712,376.4
3121	Төгрөг	8,603,437.3	6,712,376.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	7,776,185.9	5,059,959.8
31212	Монгол банкин дахь харилцах	-	-
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	827,118.6	555,084.8
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	-	-
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	132.7	2,120.0
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	-	1,095,211.8
33	АВЛАГА	6,331,939.6	6,758,310.8
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	68,379.7	12,707.2
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	723,090.6	219,120.2
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	313,348.2
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	17,228.6	31,467.1
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	6,528.7	6,528.7
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	-	73.2
335	Бусад авлага	1,793,924.4	2,408,017.1
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,137,171.9	2,215,564.1
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	656,752.5	192,453.0
336	Зээлийн авлага	3,722,787.6	3,767,049.0
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	3,722,787.6	3,767,049.0
33611	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон	250,400.0	250,400.0
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	3,472,387.6	3,516,649.0
34	УРЬДЧИЛГАА	12,310.2	46,875.6
34600	Урьдчилж гарсан зардал	12,310.2	46,875.6
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	5,791,941.7	1,325,391.6
351	Түүхий эд материал	456,674.0	252,337.7
35110	Тусгай зориулалттай материал	150,600.6	51,983.6
35130	Эм боох материал	306,073.4	200,354.1
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	45,527.1	331.8
354	Хангамжийн материал	5,095,633.6	972,872.1
35410	Бичиг хэргийн материал	86,333.3	10,250.3
35420	Аж ахуйн материал	2,432,208.2	417,822.9
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	236,241.5	195,477.9
35440	Түлш, шатах тослох материал	126,048.0	16,234.2

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

35450	Барилгын засварын материал	6,016.0	-
35460	Хүнсний материал	712,502.8	5,718.2
35470	Бусад хангамжийн материал	1,496,283.9	327,368.6
35500	Биологийн хөрөнгө	-	-
35600	Мал амьтад	194,107.0	99,850.0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	57,753.5	174,523.3
36300	Тэжээлийн нөөц	57,753.5	174,523.3
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>195,553,904.3</u>	<u>82,808,147.1</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	195,553,904.3	82,808,147.1
392	Биет хөрөнгө	185,427,428.0	74,188,224.2
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	141,268,300.4	29,543,582.4
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,643,674.9)	(5,215,913.7)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	5,746,759.2	5,375,579.5
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,063,286.6)	(3,239,280.3)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	32,824,702.9	24,602,266.8
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(18,756,770.3)	(14,391,664.1)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	7,167,562.2	1,320,776.1
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,659,486.9)	(855,720.6)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	25,091,125.7	29,829,328.4
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,239,337.9)	(3,880,333.4)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,603,452.8	5,234.6
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	15,926,388.6	16,603,422.2
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,147,595.1)	(6,257,552.6)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	4,567,000.0	744,830.0
39217	Ном	1,742,287.9	3,668.8
393	Биет бус хөрөнгө	<u>10,126,476.3</u>	<u>8,619,922.9</u>
39301	Програм хангамж	148,149.9	173,307.5
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(115,075.2)	(99,306.9)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	10,093,401.5	8,545,922.3
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>216,356,594.1</u>	<u>97,830,321.7</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>5,444,554.7</u>	<u>5,956,899.4</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,158,889.3	3,002,292.7
412	Богино хугацаат зээлийн өглөг	-	331,058.7
4121	Төгрөг	-	331,058.7
41214	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн зээл		331,058.7
413	Өглөг	<u>1,892,823.7</u>	<u>2,090,450.7</u>
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	245,733.6	133,725.2
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	181,394.6	57,146.8
41330	Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг	47,611.4	314,453.7
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	2,400.0	36,300.9
4136	Бусад өглөг	<u>1,415,684.2</u>	<u>1,548,824.2</u>
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,063,717.7	1,261,626.6
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	76,797.2	53,655.7
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	239,616.7	197,102.8
41364	НДШ - ийн өглөг /ТӨҮГ/	29,852.7	30,739.1

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

41365	Ноогдол ашгийн өглөг /ТӨҮГ/	-	-
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	5,700.0	5,700.0
414	Урьдчилж орсон орлого	266,065.6	580,783.3
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	200,000.0	200,000.0
41420	Төлбөртэй ажил үйлчилгээний урьдчилж орсон орлого	66,065.6	66,065.6
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	-	314,717.7
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,285,665.4	2,954,606.7
422	Урт хугацаат зээл	3,285,665.4	2,954,606.7
4221	Төгрөг	3,285,665.4	2,954,606.7
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	3,127,646.4	2,796,587.7
42212	Хувь хүмүүсийн зээл	138,019.0	138,019.0
42217	Санхүүгийн бусад байгууллага	20,000.0	20,000.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	210,912,039.3	91,873,422.3
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	210,912,039.3	91,873,422.3
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	69,733,735.6	36,514,650.5
51101	Өмч: - төрийн	69,733,735.6	36,514,650.5
512	Хуримтлагдсан үр дүн	70,580,277.8	40,016,101.3
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	42,778,124.2	161,177,999.3
51220	Тайлант үеийн үр дүн	27,802,153.6	(121,161,898.0)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	70,598,026.0	15,342,670.5
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	216,356,594.1	97,830,321.7

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	146,466,008.3	79,219,348.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	11,932,426.1	14,560,571.1
110	Орлогын албан татвар	9,347,750.3	10,658,394.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	10,215,751.5	11,447,168.8
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	8,070,472.2	9,723,203.3
110002	Үйл ажиллагааны орлого	575,388.1	508,048.1
110003	Хөрөнгийн орлого	1,340,834.3	1,005,519.0
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	229,056.9	210,398.5
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(868,001.2)	(922,056.2)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(868,001.2)	(922,056.2)
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	-	133,282.3
110301	ААН-ын орлогын албан татвар	-	133,282.3
113	Хөрөнгийн албан татвар	777,181.2	1,253,495.2

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	262,552.9	322,945.1
113002	Бууны албан татвар	48,547.5	53,801.2
113003	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	466,080.8	577,351.2
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	299,397.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,807,494.5	2,648,680.9
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	414,617.7	718,795.9
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	377,471.2	626,078.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	33,826.0	75,323.6
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,320.5	17,393.9
1181	Газрын төлбөр	199,110.3	215,988.4
118101	Газрын төлбөр	179,254.3	203,592.4
118102	Дуудлага худалдаа	19,856.0	12,396.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,193,766.5	1,713,896.6
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	34,552.5	59,811.9
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,144,614.8	1,641,539.9
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	14,599.2	12,544.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	87,628,529.9	21,505,432.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,602,685.7	6,367,716.5
120002	Хүүгийн орлого	29,793.0	333,146.4
120003	Торгуулийн орлого	584,489.8	515,164.2
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,936,836.4	925,087.5
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	957,237.8	428,453.6
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	189,103.6	255,081.8
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	790,495.0	241,552.2
120009	Бусад орлого	769,812.9	719,270.0
120010	Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	10,600,186.2	13,435,638.9
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	(8,318,432.6)	(9,560,590.5)
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	82,025,844.1	15,137,716.0
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	67,213,768.9	-
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	8,360,312.9	6,361,414.7
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	6,451,762.3	8,776,301.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	46,905,052.4	43,153,344.8
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	9,889,970.0	27,166,081.9
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	231,289.6	-
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	9,658,680.4	27,166,081.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,048,683.8	3,239,117.4
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	93,892.5	35,270.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	98,659.4

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,372,490.0	2,802,350.3
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	570,834.6	302,837.8
131106	Төсвийн урамшуулал /ЭМД сангийн нэмэлт орлого/	1,011,466.7	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	31,235,521.8	9,967,815.4
132004	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/ Үндсэн хөрөнгө/	31,235,521.8	9,967,815.4
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	2,730,876.8	2,780,330.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	2,730,876.8	2,780,330.0
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	104,785,011.8	42,903,581.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	104,785,011.8	42,115,324.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	100,581,563.7	40,191,631.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	61,409,603.0	10,980,513.4
210101	Үндсэн цалин	53,969,311.8	9,299,496.8
210102	Нэмэгдэл	2,705,462.5	934,319.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	136,953.8	22,684.1
210104	Урамшуулал	3,390,443.2	236,524.3
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,207,431.7	487,488.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	8,241,451.4	1,368,204.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,062,087.3	994,594.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	572,648.6	103,531.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	426,777.0	64,327.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	125,583.7	19,510.8
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,054,354.8	186,240.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,975,891.5	6,862,768.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	296,549.5	426,103.1
210302	Түлш, халаалт	5,492,754.1	6,168,462.5
210303	Цэвэр, бохир ус	182,838.0	238,203.2
210304	Байрны түрээс	3,750.0	30,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,029,830.3	770,202.6
210401	Бичиг хэрэг	224,719.4	83,585.0
210402	Тээвэр, шатахуун	1,034,560.0	574,598.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	142,646.5	62,433.1
210404	Ном, хэвлэл	18,328.5	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	51,461.7	2,709.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	359,574.2	23,007.4
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	36,674.3	23,868.6
210408	Бараа материал акталсны зардал	161,865.6	-
2105	Нормативт зардал	4,022,546.0	468,756.5
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,495,283.2	403,964.8
210502	Хоол, хүнс	2,339,110.6	53,980.6
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	188,152.2	10,811.1

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	319,250.0	252,219.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	75,386.0	57,091.4
210602	Тавилга	-	85.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	4,014.6	1,332.2
210604	Урсгал засвар	239,849.4	193,711.0
2107	Томилолт, зочны зардал	167,386.9	181,295.8
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	157,386.9	162,785.3
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	10,000.0	18,510.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,557,060.0	3,966,266.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,004,160.6	420,115.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	42,214.8	7,168.8
210803	Даатгалын үйлчилгээ	7,624.1	6,062.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	4,241.0	2,841.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,752.0	1,449.8
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	16,300.5	7,869.4
210807	Газрын төлбөр	3,863.5	870.5
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,725.9	993.8
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	4,661.2	709.4
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	24,786.9	21,887.6
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	187,202.7	195,840.8
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/	1,926,629.2	2,344,016.2
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	331,203.0	952,267.9
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	694.6	4,173.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,858,544.6	15,341,404.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,561,636.3	9,963,917.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	300,905.6	21,770.6
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	8,996,002.6	5,355,716.4
212	ТАТААС	1,342,355.8	-
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,342,355.8	-
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,342,355.8	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,861,092.3	1,923,692.7
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	384,014.4
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	384,014.4
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,452,643.7	919,748.1
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	166,002.1	150,462.7
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	411,075.1	61,898.9
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,234,542.4	371,457.3
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	438,595.7	290,757.7
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	6,313.2

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	202,428.4	38,858.3
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	121,503.4	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	121,503.4	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	618,300.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	618,300.0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	286,945.2	1,630.2
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	286,945.2	-
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	-	1,630.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	788,256.7
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	788,256.7
221001	Их засвар	-	788,256.7
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	41,680,996.5	36,315,767.0
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	2,160.0	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	2,160.0	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	13,881,002.9	157,477,665.0
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	399,940.7	92,887.7
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал	69,181.1	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	13,411,881.1	152,774,705.6
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	-	4,610,071.7
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(13,878,842.9)	(157,477,665.0)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	27,802,153.6	(121,161,898.0)

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	69,595,679.02	69,109,928.64	41,712,313.83	180,417,921.49
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,746,446.59	1,709,711.97	737,015.68	4,193,174.24
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	71,342,125.61	70,819,640.61	42,449,329.51	184,611,095.72
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	(222,310.90)	-	(222,310.90)
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	235,294.00	-	-	235,294.00
C06	Өмчид гарсан өөрчлөлт	(1,843,684.00)	696.26	328,794.67	(1,514,193.07)
C07	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	27,802,153.58	27,802,153.58
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	69,733,735.61	70,598,025.96	70,580,277.75	210,912,039.32
D01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	69,733,735.61	70,598,025.96	70,580,277.75	210,912,039.32
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(35,261,027.89)	(55,254,150.46)	90,597,721.54	82,543.19
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	34,472,707.72	15,343,875.50	161,177,999.30	210,994,582.52
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(1,205.00)	-	(1,205.00)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	2,041,942.80	-	-	2,041,942.80
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-
D08	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	(121,161,897.99)	(121,161,897.99)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	36,514,650.52	15,342,670.50	40,016,101.31	91,873,422.33

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>123,753,233.7</u>	<u>79,714,672.1</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	11,932,426.1	14,875,288.8
110	Орлогын албан татвар	9,347,750.3	10,973,112.6
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	10,215,751.5	11,447,168.8
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	8,070,472.2	9,723,203.3
110002	Үйл ажиллагааны орлого	575,388.1	508,048.1
110003	Хөрөнгийн орлого	1,340,834.3	1,005,519.0
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	229,056.9	210,398.5
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(868,001.2)	(922,056.2)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(868,001.2)	(922,056.2)
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	-	448,000.0
110301	ААН-ын орлогын албан татвар		448,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	777,181.2	1,253,495.2
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	262,552.9	322,945.1
113002	Бууны албан татвар	48,547.5	53,801.2
113003	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	466,080.8	577,351.2
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	299,397.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,807,494.5	2,648,680.9
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	414,617.7	718,795.9
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	377,471.2	626,078.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	33,826.0	75,323.6
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,320.5	17,393.9
1181	Газрын төлбөр	199,110.3	215,988.4
118101	Газрын төлбөр	179,254.3	203,592.4
118102	Дуудлага худалдаа	19,856.0	12,396.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,193,766.5	1,713,896.6
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	34,552.5	59,811.9
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,144,614.8	1,641,539.9
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	14,599.2	12,544.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	96,566,963.9	31,629,681.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого	14,541,119.7	16,491,965.6
120002	Хүүгийн орлого	29,793.0	333,146.4
120003	Торгуулийн орлого	584,489.8	515,164.2
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,631,683.3	2,029,471.2
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,256,571.6	1,190,966.1
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	375,111.8	838,505.1

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

120009	Бусад орлого	769,812.9	719,270.0
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	4,603,479.5	10,298,037.8
120014	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого /ТӨҮГ/	5,921,861.3	2,596,876.0
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	82,025,844.1	15,137,716.0
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	67,213,768.9	-
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	8,360,312.9	6,361,414.7
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	6,451,762.3	8,776,301.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	15,253,843.7	33,209,701.8
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	9,889,970.0	27,166,081.9
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	231,289.6	-
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	9,658,680.4	27,166,081.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,048,683.8	3,211,289.9
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	93,892.5	35,270.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	98,659.4
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,372,291.8	2,802,350.3
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	582,499.5	275,010.3
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	2,315,189.9	2,832,330.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	2,315,189.9	2,832,330.0
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>98,232,207.1</u>	<u>45,556,223.3</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	98,232,207.1	45,556,223.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	93,977,359.9	38,870,252.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	62,688,076.7	12,628,220.0
210101	Үндсэн цалин	51,947,944.4	8,415,693.9
210102	Нэмэгдэл	3,639,619.5	1,421,589.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	184,980.6	43,846.4
210104	Урамшуулал	3,654,013.6	277,159.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,739,769.3	675,550.5
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	1,521,749.4	1,794,380.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	8,715,744.6	1,875,190.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,810,787.5	905,015.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	600,783.8	105,051.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	473,785.0	75,704.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	119,063.4	19,052.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,186,111.7	193,876.4
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	525,213.2	576,490.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,985,027.4	7,117,226.0

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210301	Гэрэл, цахилгаан	318,057.6	405,649.5
210302	Түлш, халаалт	5,138,976.9	6,177,102.4
210303	Цэвэр, бохир ус	204,478.3	236,698.4
210304	Байрны түрээс	3,750.0	30,000.0
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	319,764.7	267,775.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,323,717.4	1,665,406.1
210401	Бичиг хэрэг	169,372.5	71,559.1
210402	Тээвэр, шатахуун	916,323.0	462,786.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	148,325.0	63,381.8
210404	Ном, хэвлэл	20,558.9	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	51,380.8	2,709.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	273,864.6	28,031.7
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	293,910.6	545,150.3
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	449,982.0	491,786.7
2105	Нормативт зардал	3,940,061.5	464,049.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,286,953.4	394,148.0
210502	Хоол, хүнс	2,443,018.0	57,437.1
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	210,090.1	12,464.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	592,703.7	253,107.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	392,365.9	9,261.7
210602	Тавилга	487.3	4,910.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,250.8	1,479.2
210604	Урсгал засвар	198,599.7	237,456.1
2107	Томилолт, зочны зардал	178,056.7	169,225.6
210702	Дотоод албан томилолт	168,056.7	150,715.1
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	10,000.0	18,510.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,736,029.7	3,757,542.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	980,363.5	455,393.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	43,547.3	7,323.5
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,603.7	4,885.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	4,556.4	2,347.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,896.6	1,296.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	18,665.1	11,607.9
210807	Газрын төлбөр	4,332.7	1,795.3
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,990.6	463.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,662.3	1,461.5
210815	Хүүний төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	-	33,900.9
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	735,450.2	496,636.6
210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	29,949.3	16,920.9
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	906,011.8	2,723,509.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,817,942.2	10,940,285.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,453,991.8	10,916,381.9

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	363,950.4	23,903.9
212	ТАТААС	1,342,355.8	-
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,342,355.8	-
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,342,355.8	
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,912,491.3	6,685,970.6
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	5,761,834.3
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		5,761,834.3
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,504,042.7	920,162.1
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	166,002.1	150,462.7
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	393,156.2	61,898.9
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,278,827.1	377,770.5
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	437,887.8	290,757.7
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	228,169.4	39,272.3
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	121,503.4	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	121,503.4	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	286,945.2	3,974.1
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	286,945.2	-
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	-	3,974.1
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>25,521,026.6</u>	<u>34,158,448.8</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	20,107,240.9	35,719,061.5
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	20,107,240.9	35,719,061.5
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	20,107,240.9	35,719,061.5
220001	Барилга байгууламж	5,457,554.2	25,874,348.1
221001	Их засвар	3,687,375.5	597,100.8
222001	Тоног төхөөрөмж	2,571,944.0	1,348,450.5
223001	Бусад хөрөнгө	1,720,749.1	546,597.7
225101	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	5,708,488.0	6,960,000.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	961,130.0	392,564.4
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(20,107,240.9)</u>	<u>(35,719,061.5)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	331,058.7
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		331,058.7
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	<u>331,058.7</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	5,413,785.7	(1,891,671.3)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	3,194,959.0	8,608,744.7
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	8,608,744.7	6,717,073.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	35,469,910.1	32,435,018.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	33,510,978.3	31,137,127.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	25,987,552.1	24,479,416.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	10,480,229.6	10,389,108.5
210101	Үндсэн цалин	8,015,516.1	7,971,002.7
210102	Нэмэгдэл	1,391,820.0	1,421,589.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	44,370.3	43,846.4
210104	Урамшуулал	319,473.8	277,119.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	709,049.4	675,550.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,256,667.9	1,253,237.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	865,700.7	864,438.2
210202	Тэтгэмжийн даатгал	105,491.4	105,020.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	76,056.6	75,679.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	19,139.8	19,045.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	190,279.4	189,052.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,927,369.9	6,824,252.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	416,148.2	394,527.3
210302	Түлш, халаалт	6,229,692.3	6,163,726.8
210303	Цэвэр, бохир ус	251,529.4	235,998.4
210304	Байрны түрээс	30,000.0	30,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	567,855.6	552,330.4
210401	Бичиг хэрэг	68,241.5	66,840.5
210402	Тээвэр, шатахуун	421,215.8	409,782.3
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	64,324.1	61,781.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,968.0	13,925.8
2105	Нормативт зардал	212,042.9	211,077.9
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	177,182.8	176,678.8
210502	Хоол, хүнс	21,934.5	21,934.5

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12,925.6	12,464.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	307,247.0	289,033.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	37,238.5	37,017.4
210602	Тавилга	7,338.1	7,338.1
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,479.2	1,479.2
210604	Урсгал засвар	261,191.2	243,199.0
2107	Томилолт, зочны зардал	147,131.9	139,313.4
210702	Дотоод албан томилолт	126,631.9	120,802.9
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	20,500.0	18,510.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	542,217.1	465,354.4
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	502,770.2	429,714.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	7,578.5	7,148.5
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,058.2	4,840.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	3,552.0	2,269.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,504.2	1,243.2
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	18,423.4	17,872.9
210807	Газрын төлбөр	1,330.5	701.5
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	150.0	102.5
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,850.1	1,461.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,546,790.2	4,355,708.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,513,551.3	4,325,301.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	33,238.9	30,407.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,523,426.2	6,657,710.5
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	6,572,635.8	5,761,834.3
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	6,572,635.8	5,761,834.3
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	950,790.4	895,876.2
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	199,810.0	150,462.7
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	61,898.9	61,898.9
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	382,515.7	377,770.5
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	291,579.4	290,757.7
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,986.4	14,986.4
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,958,931.8	1,297,891.3
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,958,931.8	1,297,891.3
220001	Барилга байгууламж	62,651.9	52,494.3
221001	Их засвар	947,192.4	597,100.8
222001	Тоног төхөөрөмж	56,115.0	101,698.5
223001	Бусад хөрөнгө	892,972.5	546,597.7
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	35,469,910.1	32,631,876.6
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	32,146,504.4	31,690,453.5
132001	Орон нутгийн төсвөөс	25,353,081.6	25,329,039.5
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	6,793,422.8	6,361,414.1

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	3,323,405.7	941,423.1
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,771,542.0	915,813.1
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	25,610.0
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,551,863.7	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		2,151,175.0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		2,348,033.0
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	59	59
610001	Төсвийн байгууллага	51	1
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	8	8
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	1,933	602
620001	Удирдах ажилтан	220	155
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	268	296
620003	Үйлчлэх ажилтан	1,431	108
620004	Гэрээт ажилтан	14	43
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	1,933	602
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	221	220
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	3	3
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	3	
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	1,539	216
650010	Гэрээт ажилтан	-	29
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	167	134

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,096,100.4	2,118,415.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,923,315.0	2,110,065.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,282,185.8	1,404,840.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	618,996.3	76,729.6
210101	Үндсэн цалин	535,227.9	76,689.6
210102	Нэмэгдэл	645.3	-
210104	Урамшуулал	83,123.1	40.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	68,103.3	1,942.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,451.3	1,818.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	652.1	30.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	24.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	6.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	61.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,663.3	2,182.9
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,762.6	2,182.9

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210302	Түлш, халаалт	31,698.7	-
210303	Цэвэр, бохир ус	202.0	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	173,034.5	53,877.5
210401	Бичиг хэрэг	28,354.7	277.1
210402	Тээвэр, шатахуун	89,850.1	48,342.4
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,028.1	520.0
210404	Ном, хэвлэл	245.0	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	20,669.6	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	29,887.0	4,738.0
2105	Нормативт зардал	253,210.6	9,262.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	226,941.1	1,020.0
210502	Хоол, хүнс	18,458.1	8,242.6
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,811.4	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	63,784.0	5,425.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	32,444.3	-
210604	Урсгал засвар	31,339.7	5,425.6
2107	Томилолт, зочны зардал	16,387.7	29,912.2
210702	Дотоод албан томилолт	16,387.7	29,912.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,246.6	15,587.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,896.6	15,016.2
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	100.0	175.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	45.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	78.2
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	53.2
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,250.0	220.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,026,759.4	1,209,920.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	905,696.5	1,209,416.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	121,062.9	504.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	641,129.1	705,225.8
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	569,111.0	500.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	367,000.0	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	202,111.0	500.0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	72,018.1	704,725.8
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,005.5	1,500.0
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9.4	703,225.8
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	71,003.2	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	172,785.4	8,350.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	172,785.4	8,350.0
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	172,785.4	8,350.0
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,088,184.0	3,211,289.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,088,184.0	3,211,289.9

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	93,892.5	35,270.0
131103	ЗГНХ, ЗДНХ хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	42,600.2	98,659.4
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,372,024.3	2,802,350.3
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	579,667.0	275,010.3
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	(7,916.4)	1,092,874.1
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12,374.1	4,457.7
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,457.7	1,097,331.8

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь “Боловсролтой, эрүүл, хэл, түүх соёл, үндэсний ухамсраа эрхэмлэн дээдэлсэн иргэнтэй, унаган байгаль экологийн тогтвортой байдлаа хадгалсан, аялал жуулчлал, хөдөө аж ахуй, уул уурхай, боловсруулах үйлдвэрлэл хөгжсөн баруун бүсийн тэргүүлэх аймаг болно” зорилго, зорилт дэвшүүлэн ажилласан байна.

Алсын харааг “Хүн, нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн хувьд тэргүүлэх аймаг болно” гэж тодорхойлжээ. Дээрх зорилго, зорилтын хүрээнд Хүний хөгжил дээр тулгуурласан хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх доорх стратеги зорилтуудыг хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна. Үүнд:

- I. Хүний амын хөгжлийн зорилтот түвшнийг бүрэн хангана.
- II. Хүнд ээлтэй орчин зорилтот түвшнийг бүрэн хангана.
- III. Бүс орон нутгийн хөгжлийн зорилтот түвшнийг бүрэн хангана..
- IV. Эдийн засгийн зорилтот түвшнийг бүрэн хангана.
- V. Засаглалын зорилтот түвшнийг бүрэн хангана.
- VI. Ногоон хөгжлийн зорилтот түвшнийг бүрэн хангана.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсвийн

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

байгууллагын санхүүгийн тайлан, Засгийн газрын шугамаар авч, ашиглаж байгаа хөнгөлөлттэй зээл болон буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн санхүүгийн тайлан, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайланг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хамааруулна”, 54.3-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь төсвийн гүйцэтгэл болон жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу гаргана”, 54.4-т “Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, 54.4.1-т “үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан”, 54.4.2-т “санхүүгийн байдлын тайлан”; 54.4.3-т “мөнгөн гүйлгээний тайлан”; 54.4.4-д “өмчийн өөрчлөлтийн тайлан” 54.4.5-д “санхүүгийн тайлангийн тодруулга” гэж заасны дагуу аймгийн орон нутгийн төсвийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэн гаргаж ирүүлсэн байна.

Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “Өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитыг хэрэгжүүлэх”, 69 дүгээр зүйлийн 69.1-д “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүр хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэгдсэн дотоод аудитын албыг байгуулж, дотоод аудитор ажиллуулна” гэж заасан.

Аймгийн Засаг даргын дэргэд дээрх чиг үүргийг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий Санхүүгийн хяналт, аудитын алба ажиллаж байна.

Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь 2022 онд нийт 115 төсвийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж байгууллагуудын 2020, 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт хийж, давхардсан тоогоор 216 нэгжийг хамруулжээ. Үүнээс төлөвлөгөөт 115, Сангийн сайдын удирдамжаар 2, аж ахуйн нэгж байгууллагын хүсэлтээр болон иргэдийн өргөдөл гомдлоор 37 шалгалт хийж, дүгнэлт гаргасан байна. Мөн аймгийн Цагдаагийн газрын Шүүх нягтлан бодох бүртгэлийн шинжээчээр томилсон тогтоолоор 2 байгууллагад шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна.

Хяналт шалгалтын дүнгээр нийтдээ 76.0 сая төгрөгийн акт тогтоож, үүнээс орон нутгийн төсөвт 53.4 сая төгрөг оруулж, 2.0 сая төгрөгийг улсын төсвийн орлогод, 20.6 сая төгрөгийг хувь хүнд эргүүлэн нөхөн төлүүлэхээр тогтоосон байна. Тайлант онд өмнөх онд төлөгдөөгүй актаас 6.9 сая төгрөг, тайлант оны актаас 42.1 сая төгрөг, бүгд 49.0 сая төгрөгийн төлбөрийг барагдуулсан байна.

Мөн 29 байгууллага, аж ахуйн нэгжид хугацаатай албан шаардлага өгч биелэлтийг хангуулсан байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс нь аймаг, сумын төрийн сан, Санхүүгийн албаны үйл ажиллагаанд эрсдэлд суурилсан дотоод хяналтыг өдөр тутмын хяналт, төлөвлөгөөт хяналт, төлөвлөгөөт бус хяналт гэсэн хэлбэрээр явуулж ирсэн байна.

Өдөр тутмын хяналтаар Засгийн газрын санхүүгийн удирдлага мэдээллийн системээр дамжуулан төрийн санд харьяалах төсөвт байгууллагуудын орлого, зарлагын хуулгыг өдөр бүр шалган буцсан гүйлгээ болон орлого бууруулах гүйлгээг хянаж, илэрсэн зөрчлийг холбогдох сумуудын санхүүгийн албаны дарга бөгөөд ерөнхий нягтлан бодогч, төлбөр тооцооны мэргэжилтнүүдэд зөвлөгөө өгч тухай бүр арилгуулан ажилласан байна.

Төлөвлөгөөт хяналтаар: Засгийн газрын 2015 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын холбогдох заалтуудыг зөрчиж ажилласан Бугат, Баяннуур, Сагсай, Улаанхус, Цэнгэл сумуудын төрийн сан, санхүүгийн албанд зөвлөмж өгч, Алтанцөгц, Өлгий сумын төрийн сангийн нэгжийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдсан талаар хяналт шалгалтын дүнг гаргаж ажилласан байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

Тайлант онд боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын салбарын байгууллагууд бүтцийн өөрчлөлтөөр 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээр хасагдаж, оны эхний 1-4-н сарын төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалин хөлс, орон нутгийн төсвөөс олгогддог тогтмол зардлууд аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдэж орсон байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 118,526.3 сая төгрөгөөр буюу 54.8 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	8,608.7	6,717.1	(1,891.7)
Авлага	6,331.9	6,758.3	426.4
Урьдчилж гарсан зардал	12.3	46.9	34.6
Бараа материал	5,791.9	1,325.4	(4,466.6)
Нөөцийн бараа	57.8	174.5	116.8
Үндсэн хөрөнгө	195,553.9	82,808.1	(112,745.8)
Нийт хөрөнгө	216,356.6	97,830.3	(118,526.3)
Өр төлбөр	5,444.6	5,956.9	512.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	210,912.0	91,873.4	(119,038.6)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	216,356.6	97,830.3	(118,526.3)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо данснуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Дээрх их хэмжээний өөрчлөлт нь боловсрол, соёл, эрүүл мэндийн салбар болон бусад салбарын зарим байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өглөгтэй холбоотой байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 6,717.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 1,891.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	5.3	4.7	(0.6)
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	8,603.4	6,712.4	(1,891.1)
Төгрөг	8,603.4	6,712.4	(1,891.1)
Төрийн сангийн харилцах	7,776.2	5,060.0	(2,716.2)
Арилжааны банк дахь харилцах	827.1	555.1	(272.0)
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.1	2.1	
Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	-	1,095.2	
Дүн	8,608.7	6,717.1	(1,891.7)
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр			
Төсөвт байгууллага	1,862.9	3,211.2	1,348.3
Төсөл/ сан	4,276.3	1,724.3	(2,552.0)
Төрийн сан	1,716.2	1,320.7	(395.5)
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	753.3	460.9	(292.4)
Дүн	8,608.7	6,717.1	(1,891.7)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Мөнгөн хөрөнгө дансны бууралт нь оны эхний үлдэгдэл болон тайлант оны зарцуулалттай холбоотой байна.

Оны эхний мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийн 5.3 сая төгрөг нь кассад байгаа бэлэн мөнгө, 8,603.4 сая төгрөг нь банкинд байгаа бэлэн мөнгө байна.

Оны эцсийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийн 4.7 сая төгрөг нь кассад байгаа бэлэн мөнгө, 6,712.4 сая төгрөг нь банкинд байгаа бэлэн мөнгө байна. Банканд байршиж буй 6,712.4 сая төгрөгт гадаад валютаар байршсан мөнгөн хөрөнгө байхгүй байна.

Банкинд байгаа 6,712.4 сая төгрөгийн 5,060.0 сая төгрөг нь төрийн сангийн үлдэгдэл, 2.1 сая төгрөг нь нэмэлт санхүүжилтийн харилцах, 555.1 сая төгрөг нь арилжааны банк, 1,095.2 сая төгрөг нь нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банкны үлдэгдэл байна.

Үүнээс 3,211.2 сая төгрөг нь төсөвт байгууллагын, 1,724.3 сая төгрөг нь төсөл сангийн, 1,320.7 сая төгрөг нь төрийн сангийн харилцах дансны үлдэгдэл, 460.9 сая төгрөг нь ОНӨҮГ-уудын дансны үлдэгдэл байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банкин дахь 1095.2 сая төгрөгийг үлдэгдэл нь Түлш эрчим хүчний яамнаас “Эрдэнэбүрэн усан цахилгаан станц”-ын төслөөр Баяннуур сумын 51 айл

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

өрхийн нөхөн олговрын санхүүжилтийг Аймгийн ЗДТГ-ын дансаар дамжуулан олгосон, дансны үлдэгдэл байна.

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгө

Төрийн сангийн харилцахын эхний үлдэгдэл 7,776.3 сая төгрөг байснаас 1,619.0 сая төгрөгөөр буурч оны эцэст 6,157.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Хүснэгт 3. Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл.

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассанд байгаа бэлэн мөнгө			
Төгрөг			
Нэмэлт санхүүжилт			
Банканд байгаа мөнгөн хөрөнгө			
Төгрөг			
Төрийн сан	7,776.2	5,060.0	(2,716.2)
Арилжааны банкин дахь харилцах			-
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.1	2.1	2.0
Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк		1,095.2	1,095.2
Нийт дүн	7,776.30	6,157.30	(1,619.00)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 6,157.3 сая төгрөгийг задруулбал: 1,360.1 сая төгрөг нь орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын дансны, 1,281.0 сая төгрөг нь ОНХС-ийн, 744.0 сая төгрөг нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн, 21.1 сая төгрөг нь Замын сангийн, 956.6 сая төгрөг нь Хөрөнгө оруулалтын барьцаа дансны үлдэгдэл, 672.7 сая төгрөг нь нэмэлт санхүүжилтээс татан төвлөрүүлсэн мөнгө, 24.4 сая төгрөг нь сумдын БОХНСТС барьцаа дансны үлдэгдэл, 2.2 сая төгрөг нь төсөвт байгууллагуудын дансны үлдэгдэл байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаар мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Аймгийн Цахилгаан шугам сүлжээний газар нь Арилжааны банкны харилцах дансны үлдэгдлийг 0.8 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасныг залруулсан.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 6,758.3 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 426.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 4. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
			/сая төгрөгөөр/
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	68.4	12.7	(55.7)
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	723.1	219.1	(504.0)
Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	313.3	313.3
Зээлийн хүүгийн авлага	17.2	31.5	14.2
Дансны авлага /ТӨҮГ/	6.5	6.5	-
Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	-	0.1	0.1
Бусад авлага	1,793.9	2,408.0	614.1
Байгууллагаас авах авлага	1,137.2	2,215.6	1,078.4
Хувь хүмүүсээс авах авлага	656.8	192.5	(464.3)

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Зээлийн авлага	3,722.8	3,767.0	44.3
Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон	250.4	250.4	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	3,472.4	3,516.6	44.3
Дүн	6,331.9	6,758.3	426.4
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр			
Төсөвт байгууллага	3,066.4	2,291.9	(774.5)
Төсөл/ сан	1,320.8	1,366.0	45.2
Төрийн сан	256.8	926.1	669.3
ОНӨҮГ	1,688.0	2,174.3	486.3
Дүн	6,331.9	6,758.3	426.4

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 147.7 сая төгрөгөөр өссөн нь татаас, санхүүжилтийн авлага 313.3 сая, зээлийн хүүгийн авлага 14.2 сая, татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/ авлага 0.1 сая, байгууллагаас авах авлага 1,078.4 сая, хувь хүмүүст олгосон зээлийн авлага 44.3 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, ажиллагсадтай холбоотой авлага 55.7 сая, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 504.0 сая, хувь хүмүүсээс авах авлага 464.3 сая төгрөгөөр буурсантай холбоотой байна.

Нийт авлагын үлдэгдлийн 33.9 хувийг төсөвт байгууллагын, 20.2 хувийг төсөл сангийн, 13.7 хувийг төрийн сангийн, 32.2 хувийг аж ахуйн нэгжүүдийн авлага эзэлж байна.

Төсөвт байгууллагуудын авлага 774.5 сая төгрөгөөр буурч, төсөл сангуудын авлага 45.2 сая, төрийн сангийн авлага 669.3 сая, орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн авлага 486.3 сая төгрөгөөр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

Төсөвт байгууллагуудын авлагын үлдэгдэл өмнөх оноос 774.5 сая төгрөгөөр буурсан нь бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжсэн байгууллагуудын авлагатай холбоотой.

Орон нутгийн төсөвт байгууллагуудаас оны эцэст Алтанцөгц, Сагсай сумын ЗДТГ, Дэлүүн, Улаанхус, Өлгий сумын ИТХ, Сум дундын ойн анги зэрэг байгууллагууд 0.1-27.8 сая төгрөгөөр шинээр авлага үүсгэсэн байна.

Төрийн сангийн авлагын дансны үлдэгдэлд Дэлүүн сумын Орон нутгийн ерөнхий орлогын 3.0 сая, Баяннуур сумын Орон нутгийн ерөнхий орлогын 3.4 сая, аймгийн Орон нутгийн ерөнхий орлогын 250.4 сая төгрөгийн он дамжсан авлагууд барагдаагүй, тайлант онд шинээр 304.4 сая төгрөгийн сумдаас аймагт төвлөрүүлэх тэгшитгэлийн авлага, орон нутгийн өмчийн “Суат” ХХК-ны урт хугацаат зээлийн өглөгийн төлбөрт 364.9 сая төгрөгийн Сангийн яамнаас аймагт олгох санхүүгийн дэмжлэгээс суутган төлүүлснийг авлагаар бүртгэсэн нь авлага нэмэгдэхэд нөлөөлсөн байна.

Сумуудын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын үлдэгдэл Алтай, Алтанцөгц, Баяннуур, Бугат, Ногооннуур, Толбо, Цэнгэл сумуудад 21.7-89.0 сая төгрөгөөр буурч, Булган, Буянт, Дэлүүн, Сагсай, Өлгий сумуудад 16.2-143.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Авлагын үлдэгдэл нэмэгдсэн нь зээлийн эргэн төлөлтөөс шинээр зээл олгосонтой холбоотой байна.

Оны эцэст Алтанцөгц, Булган сумын ОНХС авлагатай гарч, Дэлүүн сумын ОНХС оны эхний авлагаа барагдуулсан байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

ОНӨҮГ-уудын авлага өмнөх оноос 486.3 сая төгрөгөөр өссөн нь ЦШСГ-ын авлага 619.0 сая, “Хала-Өркени” ОНӨААТҮГ-ын авлага 0.07 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, “Суат” ХХК-ний авлага өмнөх оноос 59.4 сая төгрөгөөр буурчээ.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаар авлагын бүртгэл, тайлагналтай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн. Үүнд:

- Цахилгаан шугам сүлжээний газар нь 2022 онд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар 66.2 төгрөгийн зөрчлийг тус газрын дарга, ерөнхий нягтлан бодогч нараар нөхөн төлүүлэхээр төлбөрийн актыг тогтоосны 46.2 сая төгрөгийг байгууллагын данснаас төлж барагдуулсан боловч санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаж харуулаагүй, зардалд бичсэн.
- Хятад улсаас сэлбэг, материал худалдан авах зорилгоор 2022 онд 88.8 сая төгрөгийг гэрээгүй, бүрдэл дутуу баримтаар шилжүүлж, авлагаар тайлагнасан боловч биетээр хүлээж аваагүй зөрчилд албан шаардлага өгөгдсөн.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эцсийн үлдэгдэл 46.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 34.6 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	12.3	46.9	34.6
Урьдчилгаа тооцоо			
Дүн	12.3	46.9	34.6

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

“Суат” ХХК урьдчилгаа дансанд 2016 онд бүтгэгдсэн 12.3 сая төгрөгийн төслийн хөрөнгөөр хийсэн ажлын өртгийг урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэсэн нь барагдаагүй, тайлант онд шинээр 0.8 сая төгрөгийн зардал нэмэгдэж 13.1 сая төгрөгийн, БОАЖГ нь жилийн эцэст 33.7 сая төгрөгийн урьдчилж гарсан зардлыг тайлагнасан ба үүнээс 28.7 сая төгрөг нь “ПГЖМ” ХХК-аас нийлүүлэх тракторын үнийн 50 хувь, 5 сая төгрөг нь “Ранго-трэйбл” ХХК-ийн отоглох хоноглох цэг барихтай холбоотой урьдчилж гарсан зардлыг бүртгэсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Урьдчилж гарсан зардал данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны оны эхний үлдэгдэл 5849.6 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1499.9 сая төгрөг болж, оны эхнээс 4349.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 6. Бараа материалын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
БАРАА МАТЕРИАЛ	5,791.8	1,325.4	(4,466.4)
Түүхий эд материал	456.7	252.4	(204.3)
Тусгай зориулалттай материал	150.6	52.0	(98.6)

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Эм боох материал	306.1	200.4	(105.7)
Бэлэн бүтээгдэхүүн	45.5	0.3	(45.2)
Хангамжийн материал	5,095.5	972.9	(4,122.6)
Бичиг хэргийн материал	86.3	10.3	(76.0)
Аж ахуйн материал	2,432.2	417.8	(2,014.4)
Сэлбэг хэрэгсэл	236.2	195.5	(40.7)
Түлш, шатах тослох материал	126.0	16.2	(109.8)
Барилгын засварын материал	6.0	-	(6.0)
Хүнсний материал	712.5	5.7	(706.8)
Бусад хангамжийн материал	1,496.3	327.4	(1,168.9)
Мал амьтад	194.1	99.8	(94.3)
Нөөцийн бараа	57.8	174.5	116.7
Дүн	5,849.6	1,499.9	(4,349.7)
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	5,405.0	866.3	(4,538.70)
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ОНӨҮГ	444.6	633.6	189.00
Дүн	5,849.6	1,499.9	(4,349.7)

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт бараа материалын үлдэгдлийн 57.8 хувийг буюу 866.3 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагуудын, 42.2 хувийг буюу 633.6 сая төгрөгийг орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн бараа материалын үлдэгдэл эзэлж байна.

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 2707.9 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, хандиваар болон шилжүүлэн авсан, бусад эх үүсвэрээс 241.6 сая төгрөгийн материал хүлээн авч, 2687.7 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 2.3 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, 4609.3 сая төгрөгийн бараа материалыг бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлж данснаас хасжээ.

Үүнээс төсөвт байгууллагууд төсвийн хөрөнгөөр 1366.7 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, хандиваар болон шилжүүлэн авсан, бусад эх үүсвэрээс 152.0 сая төгрөгийн бараа материалыг хүлээн авч, 1369.1 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 2.3 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, 4609.3 сая төгрөгийн бараа материалыг бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлж данснаас хасжээ.

Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүд 1314.0 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 1318.6 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, оны эцэст 440.1 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй байна.

Төсөвт байгууллагууд оны эцэст 3.9 сая төгрөгийн тусгай зориулалтын, 104.4 сая төгрөгийн эм боох, 6.2 сая төгрөгийн бичиг хэргийн, 338.7 сая төгрөгийн аж ахуйн, 1.8 сая төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн, 15.4 сая төгрөгийн түлш шатах тослох, 314.7 сая төгрөгийн бусад хангамжийн материалын, 0.3 сая төгрөгийн бэлэн бүтээгдэхүүний, 99.9 сая төгрөгийн мал амьтад, 174.5 сая төгрөгийн нөөцийн барааны үлдэгдэлтэй байна.

Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүд оны эцэст 440.1 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй бөгөөд үүний 48.1 сая төгрөг нь тусгай зориулалтын, 95.9 сая төгрөг нь эм боох, 4.1 сая төгрөг нь бичиг хэргийн, 79.1 сая төгрөг нь аж ахуйн, 193.7 сая төгрөг нь сэлбэг хэрэгсэл, 0.8 сая төгрөг нь түлш, шатах тослох, 5.7 сая төгрөг нь хүнсний, 12.7 сая төгрөг нь бусад хангамжийн материал байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Төсвийн захирагчдын ангиллаар авч үзвэл Алтай сум 26.8 сая төгрөгийн, Алтанцөгц сум 31.0 сая төгрөгийн, Баяннуур сум 3.0 сая төгрөгийн, Булган сум 103.1 сая төгрөгийн, Буянт сум 22.2 сая төгрөгийн, Дэлүүн сум 167.7 сая төгрөгийн, Ногооннуур сум 67.1 сая төгрөгийн, Сагсай сум 77.0 сая төгрөгийн, Толбо сум 62.8 сая төгрөгийн, Улаанхус сум 32.1 сая төгрөгийн Цагааннуур тосгон 8.6 сая төгрөгийн, Цэнгэл сум 87.2 сая төгрөгийн, Өлгий сум 215.8 сая төгрөгийн, бусад байгууллагууд 595.4 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй байна.

Дэлүүн сумд 64.5 сая төгрөгийн, Сагсай сумд 27.3 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумд 82.7 сая төгрөгийн, нийт 174.5 сая төгрөгийн нөөцийн барааны үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаар бараа материалын бүртгэл, тайлагналтай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн. Үүнд:

- *Алтай сумын Засаг даргын тамгын газар 182.0 сая төгрөгийн, Булган сумын Засаг даргын тамгын газар 104.6 сая төгрөгийн гүйлгээг тооцооны дансаар дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан.*
- *Улаанхус сумын Засаг даргын тамгын газар шатахуун 8.2 сая төгрөгийг бүрдэл дутуу баримтаар зарцуулсан.*
- *Өлгий сумын Засаг даргын тамгын газар тээвэр шатахууны зардалд зарцуулсан 12.2 сая төгрөгийг шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан, 16.4 сая төгрөгийн шатахуун зарцуулалтад жолоочийн тооцооны хуудсыг хөтлөөгүй, шатахуун зарцуулалтын тооцоог хийж баримтжуулаагүй.*
- *Өлгий сумын "Раушан", "Шипагер", "Жансая", "Мейрим" өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд нь 193.0 сая төгрөгийн бараа материалын жилийн эцсийн тооллого хийгээгүй, үлдэгдлийг тооцоо хийж тулган баталгаажуулаагүй, нярвын агуулахын бүртгэл хөтлөөгүй, бараа материалын тайланг гаргаагүй байна.*

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө:

Нөөцийн барааны үлдэгдэл 174.5 сая төгрөгийн болж, 116.8 сая төгрөгөөр өссөн нь Дэлүүн, Сагсай, Цэнгэл сумуудын ОНХС-ийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн тэжээлийн нөөцийн дүнгээр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 7. Бусад эргэлтийн хөрөнгийн буюу Нөөцийн бараа үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Нөөцийн бараа	57.8	174.5	116.8
Тэжээлийн нөөц	57.8	174.5	116.8
Дүн	57.8	174.5	116.8

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 82,808.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 112,745.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	185,427.4	74,188.2	(111,239.2)
Барилга, байгууламж, орон сууц	126,624.6	24,327.7	(102,297.0)
Авто-тээврийн хэрэгсэл	1,683.5	2,136.3	452.8

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	14,067.9	10,210.6	(3,857.3)
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	2,508.1	465.1	(2,043.0)
Зам, гүүрийн байгууламж	22,851.8	25,949.0	3,097.2
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,603.5	5.2	(1,598.2)
Бусад үндсэн хөрөнгө	9,778.8	10,345.9	567.1
Дуусаагүй барилга, байгууламж	4,567.0	744.8	(3,822.2)
Ном	1,742.3	3.7	(1,738.6)
Биет бус хөрөнгө	10,126.5	8,619.9	(1,506.6)
Программ хангамж	33.1	74.0	40.9
Бусад биет бус хөрөнгө	10,093.4	8,545.9	(1,547.5)
Дүн	195,553.9	82,808.1	(112,745.8)
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр			
Төсөвт байгууллага	177,799.7	65,200.7	(112,599.0)
Төсөл/ сан	0.8	0.7	(0.1)
Төрийн сан			-
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	17,753.4	17,606.7	(146.7)
Дүн	195,553.9	82,808.1	(112,745.8)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Үндсэн хөрөнгийн данс 112,745.8 сая төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой байна.

Нийт үндсэн хөрөнгийн 78.7 хувийг төсөвт байгууллагын, 21.3 хувийг орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн хөрөнгө эзэлж байна.

Тайлант онд нийт үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 392.6 сая төгрөгөөр, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 689.4 сая төгрөгөөр, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 9,967.8 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, балансаас баланст шилжүүлсэн 411.3 сая, бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн 140,918.7 сая, акталсан 917.8 сая төгрөгөөр тус тус хасагдсан байна.

Дуусаагүй барилга дансны оны эцсийн үлдэгдэлд 744.8 сая төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаагаас Алтанцөгц сумд 200.0 сая төгрөгийн, Сагсай сумд 31.8 сая төгрөгийн, Улаанхус сумд 343.0 сая төгрөгийн, Асрамжийн газарт 170.0 сая төгрөгийн дуусаагүй барилга бүртгэлтэй байна.

Эдгээр дуусаагүй барилгаас Асрамжийн газрын 170.0 сая төгрөгийн дуусаагүй барилга нь олон жил он дамжсан барилга, бусад нь улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж байгаа 2023 онд ашиглалтад орох барилга, байгууламж байна. Тайлант онд үндсэн хөрөнгөд нийтдээ 5,355.7 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өглөгийн данстай холбоотой дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Өлгий сумын "Раушан", "Шипагер", "Жансая", "Мейрим" өрхийн мэндийн төвүүд нь үндсэн хөрөнгийн жилийн эцсийн тооллого хийгээгүй, үлдэгдлийг тооцоо хийж тулган баталгаажуулаагүй байна.

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн оны эхний үлдэгдэл 5444.6 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 5956.9 сая төгрөг болж, оны эхнээс 512.3 сая төгрөгөөр буюу 9.4 хувиар өссөн байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Хүснэгт 9. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/ сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан-
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	2,158.90	3,002.30	843.40
Төрийн өмчит ААН-ийн зээл	-	331.10	331.10
Өглөг	1,892.80	2,090.40	197.60
Урьдчилж орсон орлого	266.10	580.80	314.70
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	3,285.70	2,954.60	(331.10)
Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	3,127.70	2,796.60	(331.10)
Хувь хүмүүсийн зээл	138.00	138.00	-
Санхүүгийн бусад байгууллага	20.00	20.00	-
Нийт дүн	5,444.60	5,956.90	512.30
<u>Үүнээс байгууллагын төрлөөр</u>			
Төсөвт байгууллага	1,225.90	171.40	(1,054.50)
Төсөл, сан	129.90	939.10	809.20
Төрийн сан	4.90	624.00	619.10
ОНӨҮГазар	4,083.90	4,222.40	138.50
ДҮН	5,444.60	5,956.90	512.30

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Тайлант онд төсвийн байгууллагуудын өглөг 1054.5 сая төгрөгөөр буурсан бол төсөл сангуудын өглөг 809.2 сая төгрөгөөр, төрийн сангийн өглөг 619.1 сая төгрөгөөр, ОНӨҮГ-ын өглөг 138.5 сая төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Богино хугацаат өр төлбөр

Төрийн өмчит ААН-ийн зээлийн өглөг өмнөх оноос 364.9 сая төгрөгөөр өссөн нь Сангийн яам 2022 онд аймгийн орон нутгийн төсөв олгох санхүүгийн дэмжлэгээс “Суат” ХХК-ийн урт хугацаат зээлийн төлбөрт 364.9 сая төгрөгийг суутган төлүүлснийг богино хугацаат өглөгөөр бүртгэж тайлагнасантай холбоотой байна.

Богино хугацаат өр төлбөр нийтдээ 2090.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс: 133.7 сая төгрөгийн өглөг нь ажилчидтай холбоотой, 57.1 сая төгрөгийн өглөг нь бараа үйлчилгээний зардлын, 314.5 сая төгрөгийн өглөг нь татаас санхүүжилтийн, 1261.6 сая төгрөгийн өглөг нь байгууллагад төлөх, 53.7 сая төгрөгийн өглөг нь хувь хүмүүст төлөх, 197.1 сая төгрөгийн өглөг нь ОНӨҮГ-ын татварын, 30.7 сая төгрөгийн өглөг нь ОНӨҮГ-ын нийгмийн даатгалын шимтгэлийн, 5.7 сая төгрөгийн өглөг нь дансны өглөг байна.

“Жана-Өлке” ХХК-ны 266.1 сая төгрөгийн урьдчилж орсон орлогын үлдэгдэлд Сангийн яамнаас 2023 оны аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын 314.7 сая төгрөгийг аймгийн төсөвт нэмж хуваарилсныг бүртгэснээр оны эцэст 580.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Төсөвт байгууллагуудын өглөг өмнөх оноос 1054.5 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант онд боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн өглөгтэй холбоотой.

Оны эцэст сумдын Засаг даргын тамгын газрууд нийт дүнгээр 107.9 сая төгрөгийн, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь нийт дүнгээр 18.3 сая төгрөгийн, бусад төсөвт байгууллагуудаас

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Ахмадын сан 5.7 сая төгрөгийн, Асрамжийн газар 3.1 сая төгрөгийн БОАЖГ 0.5 сая төгрөгийн, Хот тохижуулах алба 35.9 сая төгрөгийн өглөгтэй гарчээ.

Төсөл сангийн өглөг өмнөх оноос 809.2 сая төгрөгөөр өссөн нь Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт 27.7 сая төгрөгийн, Замын сан 14.4 сая төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтийн татан төвлөрүүлэлт 618.3 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсантай холбоотой.

Өмнөх оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн өглөгөөс Алтай, Алтанцөгц, Баяннуур, Бугат, Булган, Буянт, Дэлүүн сумууд болон Цагааннуур тосгон нийт 61.6 сая төгрөгийг барагдуулсан бол аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сан 10.3 сая төгрөгийн өглөгийг шинээр үүсгэсэн.

ОНӨҮГ-ын өглөг оны эхнээс 138.5 сая төгрөгөөр өссөн байна. ЦШСГ 2294.5 сая, “Суат” ХХК 1258.8 сая, “Өлгий Сансар” эмнэлэг 129.4 сая, “Хала-Өркени” ОНӨААТҮГ 22.4 сая, “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ 506.3 сая, Өрхийн эмнэлэг 2.0 сая, Эмийн эргэлтийн сангууд 8.9 сая төгрөгийн өглөгтэй гарчээ.

Алтай, Алтанцөгц сумын Эмийн эргэлтийн сан 8.6 сая төгрөгийн өглөгийг барагдуулж, Улаанхус сумын Эмийн эргэлтийн сан 5.8 сая төгрөгийн өртэй гарсан бол төрийн сангийн өглөг өмнөх оноос 619.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тайлант оны эцэст Өлгий сумын орон нутгийн ерөнхий орлого 305.9 сая төгрөгийн, аймгийн орон нутгийн ерөнхий орлого 314.7 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Энэ нь Өлгий сумаас аймагт олгох тэгшитгэл нь орлогын төлөвлөгөө 305.9 сая төгрөгөөр тасарсны улмаас дутуу олгогдсоныг өглөгөөр бүртгэж тайлагнасан байна. Аймгийн ерөнхий орлогод бүртгэж тайлагнасан 314.7 сая төгрөг нь аж ахуйн нэгжийн орлогын нэгдсэн албан татварын 30 хувь нь орон нутагт орох ёстой байсан ба оны эцсээр орлогын төлөвлөгөө тасарснаас Сангийн яамнаас 2023 орлогоос урьдчилж шилжүүлж өгснийг урьдчилж орсон орлого дансанд бүртгэсэн байна.

Урт хугацаат өр төлбөр

Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн тайланд нийтдээ 2954.0 сая төгрөгийн урт хугацаат өр бүртгэлтэй байна.

“Суат” ХХК-ийн 2001 оноос хойш үүссэн урт хугацаат зээлээс тайлант онд 364.9 сая төгрөгийг суутган төлүүлсэнтэй холбоотой урт хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдэл 660.0 сая төгрөг болж оны эхнээс 364.9 сая төгрөгөөр буурчээ.

Энэ нь Азийн Хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн “Орон нутгийн хотуудын Нийтийн аж ахуйг хөгжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд тус аймагт цэвэр бохир усны системийн техник, технологийг шинэчлэх цэвэр усны шугам хоолойг өргөтгөх, цэвэр бохир усны насосын станц, 30 хүний халуун усны барилгад их засвар хийх, 3 ба 5 хүний халуун ус барих, ус түгээх 2 ш гүний худаг барих, машин техник нийлүүлэх, цэвэрлэх байгууламжид био цөөрмийн карт барих зэрэг ажлуудад хийгдсэн хөрөнгө оруулалт байна.

Санхүүгийн тайланд зардал өртгийн талаарх мэдээллийг бэлтгэх зорилгын дагуу үйлдвэрлэсэн болон борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, ерөнхий ба удирдлагын зардал гэж ангилсан байна. Зардлыг өмнөх онтой харьцуулахад нийт зардал 128.6 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь цалин хөлс, тээвэр шатахууны зардлууд нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Тайлант онд 193.5 сая төгрөгийн алдагдалтай ажиллаж, 656.5 сая төгрөгийн газар эзэмших эрхийг биет бус хөрөнгөөр бүртгэж, орлого авсантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс нийт дүнгээр 472.0 сая төгрөгөөр нэмэгджээ.

Цахилгаан шугам сүлжээний газарт Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн “Цахилгааны шугамын шинэчлэл, алдагдал бууруулах” төслөөр 2009 онд хийгдсэн урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын 2136.6 сая төгрөгийн зээл бүртгэлтэй бөгөөд тайлант онд өр төлбөр дансны үлдэгдэлд өөрчлөлт ороогүй байна. ЦШСГ нь 2136.6 сая төгрөгийн төслийн урт хугацаат өр төлбөртэй бөгөөд ямар нэгэн төлөлт хийгдээгүй, хугацаа хэтэрчээ.

“Хала-Өркени” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд Өлгий сумын Сум хөгжүүлэх сангаас авсан 20.0 сая төгрөгийн зээл барагдаагүй урт хугацаат өглөгийг бүртгэж иржээ.

“Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ын богино хугацаат өглөгийн үлдэгдэл 102.2 сая төгрөгийн, Урьдчилж орсон орлого дансны үлдэгдэл 266.1 сая төгрөг /аймгийн ОНХС-гаас 2014 онд олгосон 200.0 сая төгрөгийн зээл, иргэдээс урьдчилж авсан түрээсийн төлбөрийн 66.0 сая төгрөгийн өглөг/-ийн, Урт хугацаат өр төлбөрийн хувь хүмүүсийн зээлийн эхний үлдэгдлээс 138.0 сая төгрөг /иргэдээс павильоны анхны тавилтын үнийн урьдчилгаанд авсан/-ийн өр төлбөрийг Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд он дамжсан өглөгтэй бөгөөд тайлант онд өөрчлөлт ороогүй байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өглөгийн данстай холбоотой дараах зөрчил илэрсэн. Үүнд:

- ЦШСГ нь авлага 619.0 сая төгрөгөөр, богино хугацаат өглөг 78.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн.
- Сангийн яам “Суат” ХХК-ны урт хугацаат зээлийн үлдэгдлээс 331.0 сая төгрөгийг аймгийн орон нутгийн төсвөөс суутган төлүүлсэнтэй холбоотой богино хугацаат өглөгийг 331.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 520.7 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 2,344.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 10. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	/ сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	69,733.7	36,514.7	(33,219.1)
Хуримтлагдсан үр дүн	70,580.3	40,016.1	(30,564.2)
Өмнөх үеийн үр дүн	42,778.1	161,178.0	118,399.9
Тайлант үеийн үр дүн	27,802.2	(121,161.9)	(148,964.1)
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	70,598.0	15,342.7	(55,255.4)
Дүн	210,912.0	91,873.4	(119,038.6)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 33,219.1 сая, хуримтлагдсан үр дүн данс 30,564.2 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц данс 55,255.4 сая төгрөгөөр тус тус буурч, Засгийн газрын хувь оролцоо данс нийт дүнгээрээ 119,038.6 сая төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

3.5.11 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл, аудитор Б.Үүрийнтуяа, Ж.Назгүл, Х.Еркебулан нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайланг 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ны өдрийн 5-03/315 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 104,785.0 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 1,571.8 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.3.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа, зөрчил илрээгүй. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100% байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

Аудитын илрүүлэлт: ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангалтгүй хэрэгжүүлсэн дараах байгууллагуудад албан шаардлага хүргүүлсэн. Аймгийн ИТХ 35.3 сая, Асрамжийн газар 24.3 сая, Санхүүгийн хяналт, аудитын алба 1.8 сая, Алтай сумын ИТХ 7.1 сая, Алтай сумын ЗДТГ 61.3 сая, Булган ЗДТГ 10.3 сая, Цагааннуур захирагчийн алба 5.8 сая, Булган сумын ОНХС 395.9 сая, Буянт сумын ОНХС 271.0 сая, Толбо сумын ОНХС 329.2 сая, Толбо ХХС 16.8 сая, Өлгий ОНХС 569.8 сая төгрөгийн, нийт 1728.3 сая төгрөгийн мэдээллийг мэдээлээгүй зөрчил гаргажээ.
- Сум дундын ойн анги, Алтанцөгц, Баяннуур, Толбо, Өлгий сумын ЗДТГ, Алтанцөгц, Улаанхус сумдын ОНХС, Улаанхус сумын ХХС-ийн 54.2 сая төгрөгийн шилэн дансны зөрчилд 8 зөвлөмж хүргүүлсэн.

4.3.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

4.4 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид 2 заалттай зөвлөмж хүргүүлсний хэрэгжилтийг давтан шалгахад 1 зөвлөмж хэрэгжиж, 1 зөвлөмж хэрэгжээгүй байна. Үүнд:

- Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн.
- Татан буугдсан “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд бүртгэгдсэн нийт 506.3 сая төгрөгийн өр төлбөртэй холбоотой зөвлөмж биелэгдээгүй байна.

Хүснэгт №11 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	2	-	1	-	50%
Нийт дүн	2	-	1	-	50%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа төсвийн байгууллагуудын өр, авлагын барагдалт, төсвийн зарцуулалтад тавьж буй дотоод хяналт, түүний үр дүнг дараагийн аудитаар авч үзэх шаардлагатай байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аймгийн ТЕЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар залруулга хийгдээгүй, бусад алдаа зөрчил илрээгүй байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга:

Аймгийн ТЕЗ-ийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар залруулга гараагүй байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлсэн зөвлөмж, акт, албан шаардлага:

Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй, акт тогтоогдоогүй, албан шаардлага өгөгдөөгүй болно.

Аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар дүгнэж гаргалаа.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 42 төсвийн байгууллага, 29 тусгай сан /ОНХС, ХХС/, 3 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 14 сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, нийт 88 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайлан аудитад хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас 36 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж сумуудын ИТХ, Сум дундын ойн анги, Санхүүгийн хяналт, аудитын алба, Нийгмийн халамжийн сан, Асрамжийн газар, “Сансар” эмнэлэг, Хот тохижуулах алба, Өрхийн Эрүүл мэндийн төвүүд, аймаг, сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан, сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан зэрэг 52 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамрууллаа.

Нийт 36 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт өгсөн. “Хязгаарлалтай”, “Сөрөг”, “Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан” дүгнэлт авсан байгууллага гараагүй байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийтдээ 11,823.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч, үүнээс 5,986.4 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 4.3 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 5050.2 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага өгч, 782.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 25 заалттай зөвлөмж өгөгдсөн байна. Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал гараагүй байна.

Хүснэгт №12: Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаар илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллага нэгжийн нэр	Байгууллагын тоо	Үүнээс		Алдаа зөрчлийн ангилал								Аудитаар илэрсэн нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Гаргасан дүгнэлт			
			Түүвэр	Дүгнэлт	Аудитаар өгсөн зөвлөмж		Аудитын явцад өгсөн албан шаардлага		Аудитын явцад тогтоосон төлбөрийн акт		Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн залруулга		Тоо	Дүн /төг/	Зөрчилгүй	Хязгаарлалтай	Сөрөг	Татгалзсан
					Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/						
1	ТШЗ	42	22	20	20	782.4	16	487.9	8	4.3	22	3,977.8	66	5,252.4	20			
2	ТБОНӨААН	3	1	2	2	-	4	343.5	-	-	5	1,665.6	11	2,009.1	2			
3	ТТЗ	43	29	14	3		9	4,218.8			8	343.1	17	4,561.8	14			
НИЙТ ДҮН		88	52	36	25	782.4	29	5,050.2	8	4.3	35	5,986.4	94	11,823.3	36	-	-	-

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Дүн													

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН ТУШААЛ

2023 оны 04 сарын 20 өдөр

Дугаар #107

Өлгий

Аудитын тайлан баталгаажуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, 20 дугаар зүйлийн 20.1, 20.2, 20.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 18.9, 2018 оны А/207 дугаар "Эрх үүрэг шилжүүлэх" тушаалын 5 дугаар хавсралтын 1.3 дахь заалтуудыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, Нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг тус тус баталсугай.
2. Аудитын тайланг Үндэсний аудитын газрын Санхүү-нийцлийн аудитын газар, аймгийн Засаг даргын орлогчид тус тус хүргүүлсүгэй.
3. Аудитаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгаж зөвлөмж, албан шаардлагын биелэлтийг заасан хугацаанд ирүүлэхийг аймгийн Засаг даргын орлогч /Х.Арман/, Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн дарга /Г.Фестивал/, нарт зөвлөсүгэй.
4. Аудитын зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дүнг 2023 оны 4 дүгээр улиралд танилцуулахыг санхүүгийн тайлангийн аудит хариуцсан ахлах аудитор /Д.Назгүл/-д, тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аудитын менежер /Х.Женисбек/-т тус тус даалгасугай.

М.ХУАНГАН

D:\bichig heregl2023\tushaal.doc

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан